

2785 Iste Beh. af Lovf. om Undervisn. i de lærde Skoler i Danmark.

deri, at Tilhængerne af den gamle, klassiske Skole ere lidet tilbøjelige til at ville rette sig efter Nutidens Fordringer og ere lidet tilbøjelige til at slaa Noget af paa, hvad der hidtil har været forlangt, og til at forlade det gamle Spor. I deres Utilbøjelighed hertil foretrække de, om jeg saa maa sige, at indskrænke deres Gebet og at overlade et Terrain, som de i Grunden burde hævde, til Bestræbelser, der, som det er sagt, saa frit kunne saa Lov til at tumle sig paa sammen. Jeg tror imidlertid, at man kunde have god Grund til at ønske, at Bestræbelser af denne Art maatte blive holdte i Ave. Det er min fulde Overbevisning, at, naar der er Tale om Ungdommens Undervisning, da er der god Grund til at holde de Bestræbelser i Ave, der gaa ud paa, at gjøre de Unge ved Udgangen fra Skolen til f. Ex. Mathematikere ex professo og, naar dette blot naas, saa ikke at tage det saa nøie med de øvrige Fag. Naar man kommer ind paa Bestræbelser, der gaa i denne Retning, da er det, at man faar en dobbelt Skole. Man faar da to Skoler, der hver for sig ville virke med stor Ensidighed, istedetfor at det Dnskelige, saavidt jeg skjønner, maatte være kun at saa een Skole og det en Skole, som kunde tilfredsstille Alle. Det er nemlig en Fordring, som jeg mener, at man kan gjøre ved Spørgsmaalet om Ordningen af den forberedende Undervisning, at den bør indrettes saaledes, at den kan tilfredsstille Alle. Jeg veed imidlertid meget vel, at dette er en Retning, som Strømningen ikke for Diebliffet fører hen imod, og jeg gjør mig derfor heller ikke nogen Illusion om, at det Formaal, som synes mig at være det i og for sig Dnskelige, vil kunne blive opnaaet. Men at undlade at fremkomme med de Anskuelser, der saaledes ere og altid have været mine, det har jeg dog ikke troet at burde. Og i ethvert Fald tror jeg derhos, at selv om man ikke vil forandre det omhandlede Lovforslags Grundlag, saa vil der dog vel kunne foretages saadanne Modifikationer deri, hvorved de Ulemper, som en for-

vidt dreven Uvedeling efter min Anskuelse ville medføre, væsentligt kunne forringes.

Nellemann: Skjøndt hverken mine Studier eller min Livsstilling og ei heller private Grunde have kunnet drage mig hen til et nogen særlig Grad at sysselsætte mig med det Spørgsmaal, der her foreligger, og skjøndt jeg derfor heller ikke kan gjøre Krav paa nogen Sagtyndighed, naar jeg yttre mig derover, saa vil jeg alligevel ikke undlade at tilføje nogle Bemærkninger endnu, forinden Debatten slutes, fordi jeg føler, at det er en saare vigtig Sag, der ligger for her, og fordi jeg tillige føler, at den formodentlig paa en vis Maade vil faa sin Afgjørelse ved, hvad der sker idag. Jeg tror altsaa, som sagt, at burde, i alt Fald for min egen Skyld, udtale nogle Betæneligheder, som jeg har følt ved Lovforslaget. — Jeg kan ikke negte, at jeg i mange Henseender deler Anskuelse med mine ærede Sidemand tilhøre, (Udsig). Jeg nærer stor Tvivl om, at det virkelig er rigtigt at gaa ind paa en Uvedeling, saaledes som Regjeringens Forslag tilsigter at indføre, saaledes som det maa antages, at den vil blive uoversat, ifald det skulde være Thingets Dnsse at fremme denne Sag hurtigt. Jeg kan tiltræde, hvad det ærede Iste Medlem for Kjøbenhavn (Madvig) har fremsat om, at ved en Sag af denne Natur og navnlig i et Land, der er saa lille som vort, maa man vel vogte sig for, vel tage sig iagt for at fjerne sig fra den Tradition, der har udviklet sig i det civiliserede Europa i det Hele med Hensyn til Spørgsmalets Besvarelse. Jeg tror, at det er meget farligt hos os at ville begynde paa Experimentier med Hensyn til denne Slags Ting, som man ikke bestemt har prøvet og gennemført paa andre Steder, og jeg tror derfor ogsaa, at det er en overordentlig vovelig Ting at forsøge paa hos os at opstille en Uvedeling af Undervisningen i de lærde Skoler, hvorefter den klassiske Dannelse omtrent vil blive udelukket fra den ene Side af Sto-